

De wereld verklaren, de geschiedenis begrijpen, kunnen wij niet.

De diepten der wysheid Gods zijn ondoorzoe-  
kelijk.

Er is geen wysgeerige Theodicea (Godsrecht-  
vaardiging).

In hoogste instantie rust het geloof, en ook het  
verstand, in de onbegrijpelijkheid Gods.

Maar daarom is het redelijk verstand met het  
feit van de ellende als zoodanig niet verlegen.

Terwijl het geweten de ellende kent en erkent  
als vrucht van de zonde, ziet het geloovig  
verstand het lyden als het kwade, dat God uit  
liefde ten beste werkt, als behoorende tot de  
dingen, die medewerken ten goede.

Schopenhauer heeft juist gezien, dat het aardich  
geluk den mensch niet bevredigt.

Terwijl echter dit feit hem voert tot het athe-  
istisch pessimisme, zien wij hierin een bewijs voor  
de waarheid, dat de mensch tot God geschapen is.  
Augustinus concludeerde uit deze werkelijkheid tot 't  
beroemde: „De ziel vindt geen rust, tenzij zij rust  
vindt in God”. Wil men de tegenstelling tusschen  
het ware en het valsche pessimisme in één woord,  
dan berhalen wij het Paulinische: „Want de droef-  
heid naar God werkt eene onberouwelijke bekeer-  
ing tot zaligheid: maar de droefheid der wereld  
werkt den dood”.

B. W.

## KRONIEK.

### Mefisto en de crisis.

Terwijl de geleerden nog aan het delibereren  
waren over de crisis, was de oplossing al gevon-  
den. Het gebeurde niet allen dag, dat onder het  
praten en delibereren Saguntum gered wordt.

Nu heeft de hoofdzet-correspondent van „Het  
Handelsblad” de crisis in verband gebracht met  
Mefisto, den duivel van Goethe's Faust. Hij, ik  
bedoel niet Mefisto met den paardepoot, maar den  
paardepoot-ijzer-correspondent van „Het Handels-  
blad”, hij schrijft:

„Waarijk, brengt heel deze crisishistorie, in haar  
heden en verleden, ons niet in de sfeer van  
Auerbachs Keller, waar de eene of andere Me-  
fisto allen heeft betooverd tot verdwazing met  
zijn spreuk:

Falsch Gebild und Wort  
Said hier und dort!

— en waar men elkander voortdurend...  
bij den neus neemt?”

De hoofdzet-lering heeft dit beweerd met het oog  
op de rechterzijde, waarvan de partijen elkaar tel-  
kens een beetje om den tuin zouden geleid hebben.  
Mogen we ons ook op Mefisto beroepen?

Laat het dan zóó mogen zijn.

Aan de mannen, die in Auerbachs Keller door  
Mefisto's tooverij tot de wederzijdsche voor-den-  
mal-houderij gebracht zijn, heeft hij, ik bedoel  
weer: Mefisto, een liedje voorgezongen. Aldus:

Es war einmal ein König,  
Der hatt' einen grossen Floh.  
Den liebt' er gar nicht wenig,  
Als wie seinen eignen Sohn.  
Da rief er seinen Schneider,  
Der Schneider kam heran:  
Da misz dem Junker Kleider  
Und misz ihm Hosen an!

In Sammet und in Seide  
War er nun angetan,  
Hatte Bänder auf dem Kleide,  
Hatt' auch ein Kreuz daran,  
Und war sogleich Minister,  
Und hatt' einen grossen Stern.  
Da wurden seine Geschwister  
Bei Hof auch grosse Herren.

Und Herrn und Frauen am Hofe,  
Die waren sehr geplagt,  
Die Königin und die Zofe  
Gestochen und gennagt,  
Und durften sie nicht knicken,  
Und weg sie jucken nicht,  
Wir knicken und ersticken  
Doch gleich, wenn einer sticht.

Deze duitsche woorden zijn moeilijk in 't hol-  
landsch weer te geven. Maar ze komen ongeveer  
hierop neer: dat men aan het hof wat al te veel  
kennis maakte met een lastig insect, dat zoo graag  
een ander bloed aftapt om er zelf op te teren;  
een wezen, dat niet ophoudt met knauwen en  
knippen en steken en prikken; dat voorts door  
een onvergeeflijke vergissing aan den kant van  
wie beter moesten weten, dit insect met eere ge-  
tooid werd, zoodat sommigen het reeds zagen in  
den minister-rok en met ministeriële staatsie, hoe-  
zeer dit ook tegen de natuur des insects was;  
dat zelfs de koningin niet van het insect wist af  
te komen en tevergeefs dacht: had ik hem maar,  
want dan had ik hem niet meer,.... maar  
ik heb hem nog niet, daarom heb ik hem nog!

Aldus zong Mefisto in Auerbachs Keller. En de  
mannen lachten om die erg domme koningin en  
die onmachtige hofknecht. 't Was een domme lach,  
zoo van de bittertafel. En in dwaze zelfverheffing,  
maar nog vóór de betoovering, zongen zij:

## LITERATUUR EN KUNST.

### Van den Vlaamschen akker.

Alice Nahon, „Vondelingskens” en „Op  
zachte Voorzeken”. Gedichten.

In Vlaanderen, het land van Guido Gezelle, leeft  
nog altijd de geest van Gezelle.

Diezelfde inspiratieve kracht, die in het bekeude  
„wonderjaar” 1859 bij vele van Gezelle's leerlin-  
gen van het seminarie te Rousselaere het dichter-  
lijk talent deed ontkiemen, en die bleef door-  
werken, ook toen de miskende meester zweeg,  
diezelfde kracht leeft nog!

Nog is er in de Vlaamsche kunst die groote  
liefde voor het schoone land en z'n zoete tale,  
nog is er de herinnering aan Vlaanderen's glo-  
rius verleden en het vertrouwen op een blijde  
toekomst en dat is de openbaring van den Ge-  
zelle-geest, die het Vlaamsche volk weer aan zich-  
zelf heeft ontdoet.

Er zijn ook in onze tijd nog Vlaamsche dichters,  
die het instrument van den meester weten te  
hanteeren, omdat ze van hem zelf het tokkelen  
van de snaren hebben geleerd. Zoo iemand is  
b.v. Caesar Gezelle, die nog pas met z'n bundeltje  
„Herbloei” ons verblijdde, zoo waren Pol de Mont

Uitg. A. W. Sijthoff's Uitg.-Mij Leiden, 6e en 3e uitgave.

Wir knicken und ersticken  
Doch gleich, wenn einer sticht!

Hetgeen, overgezet zijnde, zeggen wil, dat zij  
alle insecten wel de haas konden worden. Maar  
de koningin en de regeeringspersonen niet.

Welnu, heden is gebleken, dat Mefisto dit liedje  
vergeefs zou hebben gezongen, als hij met zijn  
onbeslagen paardepooten zou hebben rondgehoed  
in de geleerden van de rechterzijde, waar hem de  
paardepoot-beslaande correspondent van „Het Han-  
delsblad” ten tooneele voert. Het liedje van Me-  
fisto slaat op de rechterzijde als een tang op een  
varken. Want het bijtende, bloedzuigende insect  
was er wel, en gebeten heeft het ook. En makkelijk  
te krijgen was het niet. En reeds was het haast  
gekropen, niet onder, doch in den ministerrok.  
Alsof 't er in hoorde. Maar zie, de menschen,  
die „Het Handelsblad” voor de vrienden van Auer-  
bach hield, zij hebben zelfs het insect alle ruimte  
plus een ministerrok, willen laten, maar de koningin  
heeft er voor bedankt. Ze had hem eindelijk en  
daarom heeft ze 'n niet meer. En als het koor  
van Auerbach jubelt, wanneer Mefisto uitgezon-  
gen is, dan jubelt de koningin mee en allen, die  
ten hove zijn.

Wir knicken und ersticken  
Doch gleich, wenn einer sticht.

Men zegt, dat „Het Volk”, onder redactie van  
den heer Troelstra, erkend heeft, dat de rechter-  
zijde van Auerbach tegenover hem succes had;  
dat ze hem had.

En als iemand in dit verhaal te veel allegorie  
vindt, en dan nog niet eens van de prettigste, dan  
denke hij aan een ander woord van Mefisto:

Wie sich Verdienst und Glück verketten,  
Das fällt den Toren niemals ein;  
Wenn sie den Stein der Weisen hätten;  
Der Weise mangelte dem Stein.

Dat is te zeggen:

Geen dwaas beseft, hoe nauw verbonden  
Steeds zijn: geluk en kundigheid;  
Zoo men den steen der wijzen vande,  
Men vond geen wijze voor den steen.

Zou Mefisto na dat niet moeten zeggen aan de  
linkerzijde na de verwonderlijke oplossing der door  
haar ontzettende crisis? Waar was haar wijze?

Vóór eenige weken heeft in de rubriek van „De  
Telegraaf” „Spotterij of Sotterij” iemand een  
kamermeisje van het paleis over de crisis laten  
redeneeren, alsof ze er alles van afwist, hoe het  
moest. Ook Mefisto haalt dat kamermeisje erbij;  
die Zofe.

Welnu: und die Zofe lacht.

### Van Eeden bij Lloyd George.

Men zal zich herinneren, dat Van Eeden naar  
Londen geweest is, om den vrede te raden en  
dat in die reis wat moois gezien is. Nu komt Raemaekers,  
de verwoede anti-Bliches-tekenaar, Van  
Eeden honen. Deze heeft gedam, alsof hij vóór  
de Geallieerden was en intusschen krachtens die  
houding bij Raemaekers mogen logeeren en door  
diens bemiddeling Lloyd George te spreken ge-  
kregen. En ziedaar, nu blijkt, dat Van Eeden voor  
de duitschers kwam. Raemaekers woedend.

Een vriendelijke lezeres zendt mij het knipsel  
van Raemaekers' uitval, dat ik niet gezien had.  
Hartelijk dank er voor. Maar lant ons voorzichtig  
zijn. Raemaekers is ook niet de allerbeste vredes-  
apostel en we kunnen Van Eeden's persoonlijke  
sympathieën pro dit of pro dat niet deelen, en  
zelfs zijn tweeslachtige houding gispn, zonder  
nog te ontkennen, dat die man althans wat ge-  
druan heeft voor den vrede. Niet de manier,  
waarop, maar het doen allereerst vraagt er-  
kenning.

of de fijne dichteres Virginia Loveling, wier werk  
zich tot in onze dagen heeft voortgezet — en zoo  
is er, als een lenteverblijden van nieuwe hoop,  
de jonge, gracievolle Alice Nahon. Den meester  
zelf heeft ze niet gekend — ze is nauwelijks 20  
jaar — maar zijn nog levende geest heeft ook  
haar bezielde, en, als in al de anderen, het talent  
wakker geroepen.

Hoor hoe ze er van zingt:

Daar weet geen één den stillen troest  
Die door m'n kale kamer bloest  
'En is geen zonlicht van den oost  
'Ik is geen lief, dat kust en koost...  
Het is een oude beslenis  
Van hem, die schoon van eenvoud is  
En prachtig droeg z'n droefenis  
Gezelle... m'n goede Gezelle!

Wanneer te sterven ging de zon,  
De schemering heur webbe spon,  
Wanneer de smart mij overwon  
En ik die smart niet dragen kon;  
Dan heb ik vaak me neergezet  
Dicht bij dat oud — verkleurd portret...  
Daar toeven was me een schoon gebed,  
Gezelle... m'n heilige Gezelle.

O geef me van uw óel gezicht  
De ziel, die in uw oogen ligt;  
De ziel, die lukt een blom naar 't licht,  
Naar God en Vlaanderen stond gericht.

### De man en de vrouw volgens de laatste beschouwing.

Men weet, dat de gehuwde ambtenares bij het  
rijk ontslag kreeg. Dat heeft tot merkwaardige uit-  
latingen sommige dames verlokkt. Suze Groeneweg  
verklaarde, dat minister Colijn den maatregel ge-  
weld heeft, om de vrouwen van zijn partij weer  
te lijmen. Deze waren op hem verbitterd, vanwege  
de vlootwet, moet 't weten, en daarom zocht hij  
de vrouwen terug te krijgen door de getrouwde  
dames weer naar de huishouding terug te sturen.

Maar dat is het wonderlijkste niet: er is meer  
onzin over minister Colijn verteld.

Het meest verbaast de volgende uitlating van  
een dame in de Groene, en dan wel in ver-  
band met de z.g. „dolzinnigheid” van een man,  
die beweerd had, dat de vrouwen liever gemak-  
kelijk op het bureau zitten, dan de moeilijke huis-  
houding waar te nemen, die ze kalm aan de dienst-  
bode overlaten:

„Dat deze wel zeer naieve van het sterke geslacht  
geen oogenblik op het denkbeeld kwam, dan liever  
zijn vrouw dat gemakkelijke baantje te gunnen  
en zelf haar zware taak (in de huishouding) over  
te nemen, daarvoor staat ons verstand stil, maar  
pleiten voor het karakter van den inzender, noch  
lees: of) voor diens scherpzinnigheid om zich  
zoo bloot te geven, doet het zeker niet.”

Het verstand van deze dame staat wel wat gauw  
stil. En pleiten voor haar scherpzinnigheid om  
zich zoo bloot te geven, doet het zeker niet. We  
laten haar stijl gelijk die is, en zullen eens zien,  
of haar collega aan hetzelfde blad, die altijd de  
stijlartikelen onderhanden neemt, Charivarius, haar  
ook aandurfte.

### Nieuwere profetie.

Tegenwoordig ritselt in Nederland de Soefi-be-  
weging. Soefisme is een soort van religieuze wys-  
begeerte, die met de leuzen van liefde, wijsheid,  
schoonheid, komt aandragen, voor de zooveelste  
maal. Volgens het pas verschenen werkje „De  
Boodschap en de Boodschapper”, opgeteekende  
lezings van Inayat Khan, is het spoor van de  
beweging al te vinden bij Abraham (bl. 41). De  
heer Inayat Khan komt natuurlijk uit het Oosten:  
al die vroeemde troosters, zijn zoo heerlijk oosters.  
En de Soefi-beweging zoekt een Tempel der Uni-  
verseele Aanbidding te stichten. „Deze is niet alleen  
een kerk voor alle menschen, maar in werkelijk-  
heid omvat zij alle kerken. Alle Heilige Schrif-  
ten en alle godsdiensten worden in haar boezem  
in eere gehouden. De Leeraren van alle godsdien-  
sten worden er geëerbiedigd” (bl. 45).

Of 't veel uithalen zal? Neen. Het Oosten kan  
het Westen nu geen nieuwe ideeën bijbrengen.  
Vooral niet, wanneer het de profetie opvat als  
geestelijke traagheid. Hoor: „De Soefi ziet, dat  
de wereld nog slaapt en dat zij het beeld vertoont  
van menschen, die werken en zich bewegen, maar  
tegelijktijd in slaap zijn. Volgens de leering van  
de profeten is het een groote misdaad om hen te  
wekken, die nog slapende zijn” (bl. 44).

Maar Israël's profeten dachten er anders over.  
Ook hij, die gekomen is, volgens dezen man, niet  
om de wet te breken, doch om ze te vervullen.  
Naar zijn opvatting beteekent dat: alles te laten,  
zooals het is. Maar het morgen lied van wie Chris-  
tus vroeg volgden is: Ontwaak, gij die slaapt,  
en sta op uit de dooden.

Geen slapers wekken. Van de Soefi's hebben  
we dus geen bladen te wachten onder den titel:  
„De Wekker”, „De Heraut”, „De Bazuin”, „De  
Roepert”, „De Klok”, „De Strijdkreet”, „De Schel”,  
„Kikeriki” of iets anders, dat op hard roepen en  
wekken duidt. Daarom kan Khan in Nederland  
wel gauw zijn biezen pakken. Voorlooppig doen we  
't hier nog af met Wekstemmen en zoo.

K. SCHILDER.

En te  
Door  
Te d  
Gezell

Wat va  
zeke, is  
omdat in  
zijn door  
En dez

de parelf  
verschene  
geen doe  
maar och  
van alles  
stende  
worden  
door een

Daarom  
zoo echt  
pessimist  
de vrucht  
en van  
bittere w  
tusschen  
de treffer

Treffen  
gedichten  
jong en  
nippende  
het kunn  
pessimist  
latenheid  
teerzacht  
helle hit  
effenheid  
deze een  
gewoon  
aan het  
gewild-eff  
natuur.

Wie d  
bundeltje  
kindren  
„Weemoe  
zachte v  
liedekens  
beide bu  
van alle

Niet b  
hier over  
klanken  
moed u  
bovendien  
Het V  
in tallo  
't verre  
ook in v  
men”, „F  
aardige

Ik v  
Zeg  
Wa  
D'

In  
't l  
In  
't S

72. Aa  
29 Janu  
In het  
dichtje

Gij  
Ma  
Uw  
En  
Gij  
Gij  
Ma

Ik  
Ma  
Vee  
En  
Zij  
Ik  
Ma

1874.  
Dit slo  
Groen en  
op de j  
te Utrecht

Door h  
voor zich  
partij va  
kinderen  
Beets da  
En het  
tergde

Beets  
zijn rich